

Sygn. akt V GC 815/13/upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2014 r.

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie Wydział V Gospodarczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Joanna Dams

Protokolant: Katarzyna Piwowar

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2014 r. w Dzierżoniowie na rozprawie sprawy

z powództwa **R. O.**

przeciwko **M. K.**

o zapłatę 159,90 euro

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 47,97 EUR (czterdzieści siedem euro dziewięćdziesiąt siedem centów) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 22 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 69,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt V GC 815/13/upr

UZASADNIENIE

Powód R. O., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą P.H.U. (...) z/s w D., pozwem z dnia 19 marca 2013r., skierowanym do Sądu Rejonowego w Kaliszu, wniósł o zasądzenie od pozwanego M. K., właściciela (...) M. K. z/s w Ś., kwoty 159,90 EUR wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 22 grudnia 2012r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Uzasadniając roszczenie powód podał, że świadczył na rzecz pozwanego usługę transportową i po jej wykonaniu obciążył pozwanego fakturą VAT nr (...) z dnia 22 października 2012r. na kwotę 159,90 EUR. W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty z dnia 1 lutego 2013r. pozwany podał, że potrącił należność powoda z notą księgową z dnia 24 października 2012r. Powód jednak nie uznał zasadności wystawienia noty wobec prawidłowo wykonanej usługi i dostarczenia wymaganych dla tego celu dokumentów.

W stosunku do tak określonego roszczenia Sąd Rejonowy w Kaliszu w dniu 4 czerwca 2013r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. V GNc 1585/13.

Sprzeciwem z dnia 29 czerwca 2013r. pozwany zaskarżył w/w nakaz i wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów postępowania. Zarzucił, że powód zrealizował zleconą mu usługę z 7-godzinnym opóźnieniem, tj. zgodnie ze zleceniem winien był dostarczyć towar do rozładunku w dniu 17 lutego 2012r. o godz. 02.00 (termin ten określono jako nieprzekraczalny – fix), a dostarczył o godz. 9.00. W konsekwencji w oparciu o dokument zlecenia pozwany uprawniony był do naliczenia powodowi kary umownej za zwłokę w kwocie 159,90 EUR i dokonał jej potrącenia, w wyniku czego wierzytelność powoda uległa umorzeniu w całości.

W piśmie procesowym z dnia 23 lipca 2013r. powód z ostrożności procesowej wniósł o ewentualne miarkowanie kary umownej.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 16 września 2013r., V GC 833/13, sprawę przekazano do rozpoznania tut. Sądowi.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 stycznia 2013r. pozwany, prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) z/s w Ś., zlecił powodowi, prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą PHU (...) z/s w D., wykonanie usługi transportowej na terenie Niemiec (zarówno miejsce załadunku, jak i rozładunku) za wynagrodzeniem w kwocie 130 EUR + 23 % Vat.

Rozładunek miał odbyć się w dniu 17 października 2012r. o godzinie 02.00, a zleceniobiorca obowiązany był zgłaszać zleceniodawcy wszelkie opóźnienia i niedogodności pod rygorem odmowy zapłaty za wykonaną usługę.

Powód zlecenie przyjął, zatem zobowiązał się dotrzymać umownego terminu rozładunku i dokonania niezwłocznego kontaktu z pozwanym w przypadku ewentualnej możliwości opóźnienia. W przypadku niedotrzymania terminu rozładunku zleceniodawca miał prawo naliczyć powodowi karę umowną w wysokości 70% umówionego wynagrodzenia na podstawie pkt 14 zlecenia, jak również miał prawo naliczyć karę umowną w wysokości 150 EUR na podstawie pkt 19 za niedotrzymanie warunków zlecenia. Zgodnie z pkt 20 zlecenia kary umowne za każde zastrzeżone naruszenie mogły być bowiem sumowane.

(Dowód: - zlecenie z dnia 16.01.2013r., k. 43-44 akt)

Powód istotny przewóz wykonał, niemniej rozładunek w miejscu przeznaczenia nastąpił w dniu 17 października 2012r. dopiero o godzinie 09.10. 7-godzinne opóźnienie odnotowano w liście przewozowym.

(Dowód: - L., k. 44 verte akt)

W dniu 22 października 2012r. tytułem wykonanej na terenie Niemiec usługi transportowej powód wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 159,90 euro, płatną do dnia 21 grudnia 2012r.

(Dowód: - faktura VAT nr (...), k. 7 akt)

W dniu 24 stycznia 2013r. kontrahent pozwanego (...), który zlecił mu usługę wykonaną następnie przez powoda, oświadczył, że pozwany nie otrzyma wynagrodzenia w związku z opóźnieniem w przewozie, które spowodowało szkodę tegoż kontrahenta.

(Dowód: - e-mail z dnia 24.01.2013r., k. 45 akt)

W lutym 2013r. powód wezwał pozwanego do zapłaty zaległej należności w kwocie 159,90 EUR wraz z odsetkami ustawowymi.

(Dowód: - wezwanie do zapłaty z dnia 01.02.2013r., k. 8 akt)

W odpowiedzi pozwany wskazał na okoliczność wystawienia w dniu 24 października 2012r. noty księgowej nr (...), obciążającej powoda kwotą 159,90 EUR tytułem kary umownej za 7-godzinne opóźnienie w wykonaniu zlecenia. Jako podstawę kary wskazano pkt 4 ppkt a/ i c/, pkt 14 i pkt 19 zlecenia. Pozwany oświadczył jednocześnie o dokonaniu kompensaty wzajemnych należności stron.

(Dowód: - pismo pozwanego z dnia 13.02.2013r., k. 12 akt,

-nota księgowa nr (...) z 24.10.2012r., k. 13 akt)

Pismem z dnia 15 lutego 2013r. powód wyjaśniał, że nie uznaje zasadności nałożenia na niego kary umownej, zwłaszcza że pozwany nie poniósł w związku z opóźnieniem żadnej szkody.

(Dowód: - pismo powoda z dnia 15.02.2013r., k. 10 akt)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne jedynie w części.

Bezspornym w sprawie był fakt istnienia pomiędzy stronami stosunku zobowiązaniowego, opartego o umowę przewozu o treści potwierdzonej zleceniem wykonania usługi transportowej z dnia 16 stycznia 2013r. Bezspornym był również fakt wykonania przez powoda usługi z 7-godznym opóźnieniem. Spornym okazało się, czy powód zasadnie domagał się zapłaty wynagrodzenia za wykonany transport w świetle obciążenia go przez pozwanego karą umowną w wysokości wartości całego zlecenia i oświadczenia o skompensowaniu wzajemnych należności.

Przeprowadzone w sprawie dowody z dokumentów dały podstawę do oceny, iż umowa stron – nie podlegająca Konwencji CMR (przewóz wykonywany był wyłącznie na terenie Niemiec) - statuowała między stronami instytucję kary umownej zarówno na wypadek niedotrzymania przez przewoźnika terminu rozładunku (pkt 14 zlecenia), jak i ogólnie - niedotrzymania warunków zlecenia (pkt 19), przy czym zgodnie z pkt 20 zlecenia kary umowne za każde zastrzeżone naruszenie mogły być sumowane. W pierwszym przypadku kara umowna wynosić miała 70% frachtu, a w drugim - który ze swej istoty obejmuje oczywiście również opóźnienie - 150 EUR. Tym samym ocenić należało, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy z umowy stron wynikało nadmierne uprawnienie pozwanego do podwójnego naliczenia kary umownej za dane przekroczenie warunków zlecenia. Ta okoliczność dała podstawę, na podstawie wniosku powoda, dla miarkowania nałożonej na niego kary umownej (art.484 § 2 k.c.).

Sąd zważył zatem z jednej strony bezsporną okoliczność 7-godzinnego opóźnienia w przewozie, a z drugiej fakt wykonania tego przewozu. Nadto w ocenie Sądu pomimo przedstawienia e-maila z dnia 24 stycznia 2013r. na k.45 (!), pozwany nie udowodnił, że faktycznie w konsekwencji opóźnienia powoda poniósł szkodę i w jakiej wysokości, przy czym e-mail ten z całą pewnością nie dowodzi, że szkodę taką poniósł kontrahent pozwanego. Brak też danych, jaka była treść umowy łączącej pozwanego z tym kontrahentem. Stąd w ocenie Sądu zastosowana przez pozwanego kara w wysokości odpowiadającej całemu frachtowi nie znajdowała uzasadnienia.

Zgodnie z art. 484 § 2 k.c. dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej, jeżeli ta jest rażąco wygórowana. Zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej pokrywa się z zakresem ogólnej odpowiedzialności dłużnika określonej w art. 471 k.c., jednak od określonego w tym przepisie odszkodowania kara umowna różni się tym, że przysługuje bez względu na wysokość szkody (por. wyrok SN z dnia 15 września 1999 r., III CKN 337/98, LEX nr 527125, czy wyrok SN z dnia 20 marca 1968 r., II CR 419/67, LEX nr 6299). Wskazany przepis wprowadza wyjątek od zasady pacta sunt servanda, a wobec wniosku powoda co do zmniejszenia kary umownej Sąd był uprawniony do zastosowania miarkowania (zob. o stosowaniu na wniosek: wyrok SN z dnia 15 września 1999 r., III CKN 337/98, LEX nr 527125; wyrok SN z dnia 18 czerwca 2003 r., II CKN 240/01). W ocenie Sądu w niniejszej sprawie uzasadnione było zastosowanie miarkowania kary umownej, celem przeciwdziałania nadmiernym uprawnieniom zleceniodawcy do jej nałożenia na podstawie różnych zapisów umowy, a jednocześnie godnym ochrony interesem wierzyciela. Sąd orzekając uwzględnił podstawowe funkcje kary umownej, jakimi są funkcja stymulująca wykonanie zobowiązania, funkcja represyjna w postaci sankcji za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy oraz funkcja kompensacyjna, polegająca na naprawieniu szkody, jeśli wierzyciel ją poniósł, bez konieczności precyzyjnego wyliczenia jej wysokości. Mając na względzie fakt wykonania zlecenia, co nastąpiło przecież w dniu przewidzianym umową, a także brak wykazania w sposób nie budzący wątpliwości faktu poniesienia przez pozwanego szkody i jej wysokości, Sąd uznał przewidzianą w pkt 14 zlecenia karę w wysokości 70% wartości wynagrodzenia powoda za odpowiednią w świetle oceny stanu faktycznego zaistniałego w niniejszej sprawie (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 17 grudnia 2008 r., V ACa 483/08, LEX nr 491137). Mając na względzie powyższe, w oparciu o pkt 14 umowy stron z dnia 16 stycznia 2013r., art. 484 § 2 k.c. i art.498 k.c. orzeczono, jak w pkt I sentencji wyroku z dnia 5 lutego 2014r. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. przyjmując, że powód wygrał niniejszy spór w 30%, a pozwany w 70%. Na koszty procesu poniesione przez powoda złożyła się opłata stała od pozwu w kwocie 30 zł i koszty zastępstwa prawnego w kwocie 197 zł na podstawie § 6 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 z późn. zm). Pozwany z kolei poniósł koszty zastępstwa prawnego w kwocie 197 zł. Po skompensowaniu wzajemnych należności, biorąc pod uwagę stopień wygrania sprawy, od powoda na rzecz pozwanego zasądzono w pkt III wyroku kwotę 69,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.